

Pieter Jongstra

Pieter Jongstra is voorzitter van de NBA.

COLUMN

STRIKTE ACCOUNTANTS

Enkele bestuurders signaleerden eind augustus in het FD dat accountants te voorzichtig zijn geworden. Doorschieten in een rigide toepassing van regels is in niemands belang. Maar voor de controlerend accountant is de stem van de aandeelhouder, commissaris of belastingbetaler even belangrijk als die van het bestuur. Het collectieve belang van het maatschappelijk verkeer telt onderaan de streep het zwaarst. Het voordeel van nieuwe regels - zoals roulatie en scheiding van advies en controle - is dat accountants worden gesterkt in hun onafhankelijkheid en met frisse blik tegen nieuwe opdrachten aankijken. Dat is ook in het belang van bestuurders. Door het rapport *In het Publiek Belang* is de verbetering van de controlekwaliteit goed op gang gekomen. Daarvoor is een kwaliteitsgerichte cultuur nodig binnen kantoren. Van begin af aan hebben wij aangegeven daarvoor een paar jaar nodig te hebben. En dat blijkt waar te zijn.

Ik hoor gelukkig ook vaak dat accountants hun meerwaarde echt bewijzen. Door te zeggen wat zij zien en zich professioneel-kritisch op te stellen. Dat zorgt ervoor dat de belangen van de aandeelhouder, commissaris of belastingbetaler goed worden bediend. De controlerend accountant heeft oog voor alle belangen. Dat is ook de meerwaarde voor de gecontroleerde organisatie. Naast controlewerkzaamheden blijven accountants nog steeds graag meedenken, maar altijd vanuit het belang van het maatschappelijk verkeer. Mede dankzij geleerde lessen uit het verleden.

UITLEGGEN

Natuurlijk is het belangrijk dat accountants hun werkzaamheden goed blijven onderhouden en uitleggen aan opdrachtgevers. In algemene zin moet je niet

doorschieten in regelgeving, zoals je dat ziet in sectoren als zorg en onderwijs. Dat levert veel kritiek en irritatie op bij burgers, uitvoerend personeel en media. Het leidt ook tot onverantwoorde kostenstijgingen. Tegelijkertijd moet je goed kijken naar de achterliggende risico's die we samen willen vermijden. Terecht wordt van ons gevraagd dat wij onze bevindingen goed en volledig documenteren en daar verantwoording over afleggen. Tegelijkertijd moeten we als professionals aangeven waarom wij dat doen: voor de verbetering van de kwaliteit en toetsbaarheid van onze werkzaamheden. Ook dat is een maatschappelijk belang, een belang dat we misschien beter moeten uitleggen. Daarbij constateer ik dat in veel gevallen de accountantskosten zijn gedaald in de laatste roulatieronde. Ik blijf pleiten voor een selectie van accountants op kwaliteit. In mijn ogen speelt prijs nog steeds een te grote rol.

Accountancy blijft een prachtig vak en het blijft de kunst om aan alle verplichtingen te voldoen - zodat de controlekwaliteit is gewaarborgd - en tegelijkertijd meerwaarde te leveren aan alle belanghebbenden. Duidelijkheid vanuit de toezichthouder, ook de NBA zelf, helpt daarbij. Daar is ook nog verbetering mogelijk. Daarom bepleitte de NBA afgelopen zomer bij de minister van Financiën meer openheid en transparantie van het AFM-toezicht. Onderbouwing en motivatie van AFM-toetsingen versterkt het lerend vermogen van de sector, een belangrijke doelstelling van de hervormingen in de accountancy.

Een structurele dialoog met AFM en 'maatschappelijk verkeer' is nodig om duidelijk te krijgen wat je wel en niet van een controlerend accountant mag verwachten. Alleen zo kunnen we maatschappelijke meerwaarde leveren. En ons vertrouwen terugwinnen.